

Obsah

Slovo úvodem.....	7
Jak se z vašeho dítěte stává osobnost.....	9
Jak dávají rodiče svým dětem čarovnou moc.....	10
Zamyšlení nad vlastním vývojem.....	11
Podporovat, ale ne přehnaně.....	14
Pozorování vývoje.....	18
Učení a vývoj mozku.....	19
Nekonečná podpora.....	26
Rozený objevitel.....	30
Pouta a vývoj.....	31
Výchova a rozvoj osobnosti.....	34
Otevření všemu: Jak novorozenci zkoumají život.....	36
První zkušenosti.....	37
Učte se od novorozence.....	38
Hravá podpora: Jak pomoci svému novorozenému děťátku při učení.....	40
Láskyplná pozornost.....	41
Rozmanité podněty: pestrý vývojový program.....	43
Chuť k učení.....	44
Razantní pokroky: Od mávání rukama k lezení.....	50
Vývoj díky poutům.....	50
Hravá podpora: Pomáhejte malému objeviteli.....	56
Vyrůstat s každým problémem.....	57
Užívat si života.....	58
Pozorovat a odhalovat.....	61

Sebeurčení a svoboda.....	65
Sbírat zkušenosti.....	70
Vzájemná výměna.....	76
Začíná se hýbat z místa: Malé dítě bere svůj život do vlastních rukou	82
Obraz světa se stává komplexnějším.....	83
Uchovat si chuť k učení.....	84
Hravá podpora: Jak umožníte dítěti cílevědomé učení.....	86
Být uvázan „na volno“	87
Láskyplná pozornost	93
Impulzy k dalšímu učení	99
Čtyři klíčové kompetence pro dobrý vývoj.....	119
Rozvoj osobnosti: Citová záležitost.....	120
Soucítit, vžívat se, vést dialog	121
Důvěra: Věřit v život i v sebe samého	124
Ovlivňovat a působit.....	125
Sebevědomí a sebedůvěra	128
Ovládat a regulovat sebe sama.....	131
Hravá podpora: Takto získává vaše dítě sebedůvěru	136
Prožívat všemi smysly	137
Nechat rozehrát vlastní síly.....	138
Sebepozorování.....	142
Nadšení: Objevovat svět.....	144
Otevřeně přistupovat ke světu	145
Experimenty pro zvědavé	148
Nadšení ze sebe i okolí.....	150
Hravá podpora: Probouzejte a podporujte nadšení.....	152
Zbystřit smysly.....	153
Zdolávat s nadšením nové úkoly	155

Aktivita: Vzít život do vlastních rukou	158
Chůf tvořit	159
Tvořivost a myšlenkové bohatství.....	160
Vyvíjení strategií	163
Hravá podpora: Jak vytvořit prostor pro aktivitu.....	166
Vytvářet a improvizovat.....	167
Porovnávat, rozčleňovat, vnášet řád.....	170
Odpovědnost za sebe a druhé.....	172
Spoluprožívat a soucítit	173
Přihlížet a uvažovat.....	175
Cítit se zodpovědně.....	177
Hravá podpora: Stimulujte smysl pro zodpovědnost.....	182
Vnímat myšlenky a pocity.....	183
Přístupovat k druhým.....	185
Rozvíjet si rozvážnost	186
Shrnutí: Veškeré podněty ke hrám v této knize.....	188
O autorech	200
Slovo závěrem	201
Rejstřík	202
Další zajímavé knihy pro rodiče malých dětí.....	203

Slovo úvodem

Ihned po narození a během celého dětství se nastavuje trasa duševního a charakterového vývoje člověka. Při tomto vývojovém procesu potřebuje každé dítě rodiče plně porozumění a schopné se nadchnout, rodiče, kteří přistupují s pochopením k jeho potřebám, k jeho zvědavosti, dychtivosti, ke spoustě jeho otázek. Kteří dokážou předat dítěti svou vlastní schopnost nadšení a vytvořit pro něj podnětné prostředí. Kteří mu nechají dostatek volného prostoru, svobody, aby mohlo sledovat své zájmy, svoji touhu po vědění.

Rodiče by měli připravit své dítě na změněné životní podmínky, na množství nových výzev i otevřenost, s jakou je bude muset přijímat, a na řešení neznámých problémů ve společnosti 21. století – společnosti poznatků a idejí. Díky tomu se však také prudce mění tradiční představa vzdělání a výchovy.

Pohotovost učit se novému, pokračovat dále ve svém vývoji si s sebou každé dítě přináší na svět již ve chvíli zrození. Dosud bylo hluboce propojené s matkou a hned od porodu teď každý den o kousek přerůstá sebe sama. Proto každé dítě očekává, že se bude moci i nadále rozvíjet v těsném vztahu s druhými lidmi. Chce klást otázky, hledat odpovědi, růst a zůstávat ve vztazích. Pokud tato potřeba není podporována nebo se dokonce potlačuje, vývojové možnosti v dítěti začínají živořit.

Ale jakým způsobem mohou rodiče nejlépe podporovat své dítě: ponechat mu

v první řadě jeho svobody, podpořit a doprovázet jeho vývoj? Mnoha rodičům tohle připadá jako příliš málo. Proto vznikají nej-různější programy cílené podpory. V naší době zaměřené na výkon začínají rodiče tíhnout k tomu, nebrat zvláštní zájmy svého dítěte příliš vážně. Ale zamysleme se: potřebuje dítě skutečně už od nejranějšího věku vypilované superpodpurné programy, aby vyrostlo v působivou osobnost? Potřebuje speciální tréninkové jednotky, které přimějí určité nervové buňky v jeho malém mozku k optimálnímu propojení? Existuje pro to jen málo argumentů, jak říkají badatelé zkoumající lidský mozek. Tímto způsobem se z dětí ještě zdaleka nestanou fungující, úspěšné osobnosti.

Je nesporné, že malé děti potřebují stimulaci a cvičení, aby se mohly dobře vyvíjet. Je k tomu také zapotřebí dobré rodinné klima, které povzbuzuje dítě k uvažování.

V této knize najdete výsledky nejnovějších výzkumů lidského mozku z oblasti rozvoje osobnosti – a řadu tipů, jak pro své dítě můžete vytvořit podnětné prostředí, jak jej můžete povzbuzovat k otázkám a jak na jeho individuální otázky nejlépe odpovídat. Jste-li ze svého dítěte nadšení a vášnivě se zajímáte o věci života, vaše jiskra snadno přeskočí: vaše dítě bude mít odvalu vstupovat do světa se stejným nadšením.

Cornelia Nitsch
Prof. dr. Gerald Hüther